

HANS KEJSERLIGA MAJESTÄTS

I NÅDER FASTSTÄLLDE

BRANDORDNING

för

WIBORGS STAD;

Gifwen i Helsingfors, Den 21 Januarii 1840.

WIBORG,

Tryckt hos Johanna Cederwall & Son 1840.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 309

1960

LECTURE NOTES

BY

ROBERT H. COHEN

PHYSICS DEPARTMENT

UNIVERSITY OF CHICAGO

Hans Keiserliga Majestäts
i Råder fastställde Brand Ordning för Wi-
borgs Stad; Gifwen uti Keiserliga
Senaten för Finland och Des Deconomiae De-
partement i Helsingfors, den 21 Januarii 1840.

I. Art.

Om Stadens indelning i wissa Brand- och
Kotmästerskap, samt om Brand- och Kotmästa-
res åligganden.

§. 1.

Staden, som af ålder är indelad uti trenne Stadsdelar,
nemligen: Fästningen med Terwaniemi eller Kron St. Annae
Fästningswerk; St. Petersburgska Förstaden med Bankarlar,
och Wiborgska Förstaden, fördelas uti lika många Brand-
mästerskap.

Fästningen med Terwaniemi, utgörande det första Brand-
mästerskapet, indelas uti trenne Kotmästerskap, af hwilka
det första innehåller alla de hus och gårdar, som äro belägne
på wänstra sidan om den genom Fästningen löpande Catha-
rinae gatan, det andra, alla hus och gårdar på östra sidan
af samma gata, samt det tredje Kotmästerskapet, de å
Terwaniemi befintelige hus och byggnader.

St. Petersburgska Förstaden, som utgör det andra Brand-
mästerskapet, fördelas uti twänne Kotmästerskap, af hwilka
det ena innefattar alla hus och gårdar belägne på norra
sidan af den genom Förstaden löpande stora gata, och det

andra alla gårdar och byggnader på södra sidan af samma gata, jemte Bankarlar.

Wiborgska Förstaden, hwaraf det tredje Brandmästerskapet består, innefattar endast ett Notmästerskap.

§. 2.

Uti hwarje Brand och Notmästerskap tillfattas sårstälte Uppsyningsmän under namn af Brand- och Notmästare, till hwilka befattningar Brand Commissionen äger utse sådana personer bland Stadens innewånare, som dertill finnas innehafwa fallenhet och ej kunna anses wara af andra sysselsättningar hindrade, att med erforderlig drift ombesörja samma befattningar, hwarmed de komma att i trenne år fortfara.

§. 3.

Brandmästare åligger hufwudsakligast:

a) att hafwa noga tillsyn och wård om all, enligt Brand Commissionens deraf aflemnade förteckning, till hans Brandmästerskap hörande allmän brandredskap, samt att sorgfältigt waka deröfwer att sagde brandredskap å anwista ställen förwaras och alltid befinnes i det skick, att desamma kan, wid inträffande behof, utan dröjsmål, begagnas; härifrån dock undantagne brandsprutorne med till desamma hörande redskap, angående hwilkas tillsyn och wård i §. 9. særskildt stadgas;

b) att personligen anställa de i §. 44. föreskrifne årliga brandsyner och sedermera jennwål waka deröfwer att de föreskrifter, som, i anledning af gjorda anmärkningar wid brandsynerne, kunna af Magistraten meddelas, warda behörigen efterkomna och fullgjorda;

c) att upprätta förteckning öfver alla de gårdsägare inom Brandmästaretskapet, hvilka hålla häst och således kunna till wattenförfel wid eldswåda indelas, äfvensom öfver de, hvilka i saknad af häst, böra wid eldswåda inställa sig med säar eller ämbare, för att med tillbringandet af watten biträda; och skall Brand Commissionen af denna förteckning erhålla del;

d) att ej mindre sjelf noga waka deröfwer, huru med elden i husen förfäres och om sotning å föreskrifne tider verkställles, än och tillhålla de till Brandmästaretskapet hörande Notmästare, att en hwar i sitt Notmästaretskap detsamma noga iakttaga: hörande då anledning till anmärkning i dessa delar förekommer, sådant genast hos Politiae Borgmästaren anmälas;

e) att då eldswåda yppas, föranstalta derom, att den under Brandmästarens wård stälde brandredskap fordersamast till brandstället framskaffas, samt der för ändamålet och, sedan Öfwer Befålet till stället anländt, enligt dess förordnanden begagnas; såsom och wid branden i öfrigt hålla hand deröfwer att manskapet sine skyldigheter fullgör, samt att brandredskapen, sedan elden blifwit dämpad, och Befålet sådant tillstädjer, warder till sine förvaringsrum återförd;

f) att innan brandredskapen i dess förvaringsställen åter insättes, tillse det brandseglen först upptorkas och jemte den öfriga redskapen noga besigtigas, då, ihändelse något befinnes vara skadadt, förbytt eller förkommit, Brandmästaren bör härom anmäla wid den syn, som jemlikt §. 12 af Gouverneuren och Brand Commissionen å all brandredskap anställles dagen efter öfwerstånden eldswåda.

S. 4.

Notmästare, som tillsättes Brandmästaren till biträde i des befattning, åligger en hwar inom sitt District waka öfwer eldens handterande i husen och sotnings werkställande, samt wid eldswåda och i öfrigt inom sin Rota iakttaga och fullgöra allt hwad angående Brandmästare finnes föreskrifwet, äfvensom Brandmästarens bud och uppdrag i detta afseende efterkomma: Försummelse som af Notmästaren anmärkes, bör han hos Brandmästareu tillkännagifwa.

S. 5.

Will Brand- eller Notmästaren från Staden afresa, samåle sådant derförinnan hos Politiae Borgmästaren och uppgifwe tillika annan lemplig person, att des befattning under tiden bestrida, samt lemne underrättelse härom, Brandmästaren åt Notmästarene och Notmästare åt Brandmästaren i Districtet.

II. Art.

Om de personer, som wid eldswåda hafwa att befalla eller spysla, samt om Sprutmästare och deras befattning.

S. 6.

Wid uppkommen brand förer Gouverneuren i Länet högsta befälet. Är Gouverneuren icke närwarande, skall Stadens Politiae Borgmästare, eller i hans frånvaro, Police Mästaren wara högsta Befälhafware öfwer brandanstalterne samt dertill hörande Befäl och manskap.

Politiae Borgmästaren och Police Mästaren skola wid eldswåda sig jemwäl eljest inställa, för att med sin arbets befattning biträda.

§. 7.

Stadens Rådmän böra wid eldswåda tillstådeskomma, för att Befälet tillhanda gå, såsom och Ledamöterna i Brandstods Comiten äga i sådant affeende närwara.

§. 8.

Stads Fiscalen äfwen som samtelige Ordinarie och på extra Stat antagne Police och Stads Betjente skola wid eldswåda sig owägerligen insinna, för att biträda med nödig handräkning. Uteblifwer någon af dessa personer, plikte Stads Fiscalen Fem, men Police eller Stads Betjent Twå Rubel Silfwer; ankommer någon af dem sentida, ware bot hälften mindre. Börande nämnde personer hufwudsakligen tillse, att skyndsamhet och ordning wid anskaffandet af watten till sprutorne iakttages, hwarjemte en eller flere Police eller Stads-Betjente fördelas i hwarje Notmästerskap, för att under påstående brand noggrant waka deröfwer att hwarfen bränder och gnistor må antända närbelägna hus, eller obehörigt folk, under förewändning att berga, befatta sig med andanslytning af gods från brandstället eller närbelägne hus.

§. 9.

Till hwarje af Stadens allmänna brandsprutor tillsättes Brand Commissionen, bland Stadens innewanare, en Sprutmästare, och honom till biträde en vice Sprutmästare, hwilka i trenne år med denna befattning fortfara, samt böra hafwa inseende öfwer de under deras wård stälde sprutor och annan redskap jemte det derå indelte Manskap: öfwer hwilket allt Brand Commissionen äger tillstålla Sprutmästaren en noggrann och utförlig förteckning.

§. 10.

Då eldswåda blifwit kunnig gjord, böra Sprutmästare och vice Sprutmästare fordersammast inställa sig wid Spruthuset och besörja att sprutorne jemte dertill hörande redskap till brandstället framskaffas. Sedan Sprutmästare med redskapen dit ankommit, skall han genast inhemta den å stället warande högsta Befälhafwarens föreskrift, om stället för sprutans begagnande; men skulle någon af Öfwer Befälet ännu ej wara till stället anländ, tillkommer Sprutmästare att, efter eget bedömnande, sätta sprutan i werksamhet; dock med iakttagande af nödig omtänka, till förekommande af redskapens skadande.

§. 11.

Sedan sprutan blifwit satt i werksamhet, efterser Sprutmästare, huruwida allt det manskap, som till den samma hörer, finnes tillstädes och sitt arbete fullgör. Skulle ombyte af Manskap blifwa nödigt, böra de wid slangen aflösa Manskapet wid pumpen eller och Sprutmästaren anmäla hos Öfwerbefälhafwaren om anskaffandet af annat arbetsfört Manskap.

Då elden blifwit dämpad, skall Sprutmästare jemte des Manskap på stället afwakta Öfwer Befälhafwarens närmare förordnande, huruwida sprutan får till Spruthuset återföras, och enär detta tillåtes, waka deröfwer att sådant sker med ordning, på det sprutan ej må af wårdslöshet skadas, eller något af redskapen förkomma. Innan sprutan i spruthus inbringas, skall Sprutmästare noggrant undersöka och besigtiga allt hwad till hans wård blifwit anförtrodt, samt det bristfälliga eller förkomna anmärka.

§. 12.

Å förstinträffande söcknedag efter öfverstånden eldswåda anställas å samtliga sprutorne, jemte den öfriga brandredskapen, besigtning af Gouverneuren, med biträde af Politiae Borgmästaren, Brand Commissions Ledamöter samt de personer, som med samma redskap hafwa att skaffa.

Brand- och Notmästare samt Sprutmästare äga då jemwäl anmäla, om något af redskapen wid eldswåda förkommit eller blifwit skadadt, på det åtgärd till ny redskaps anskaffande eller den bristfälliges iståndsättande genast må widdtagas. Har någon af manskapet wid eldswåda antingen alldeles uteblifwit, uti sina göromål wisat försumlighet eller eljest sig otillbörligt förhållit, må Brand- och Sprutmästaren sådant då äfwen tillkännagifwa.

§. 13.

Vice Sprutmästaren åligger äfwen i allmänhet iakttaga och fullgöra allt hwad om Sprutmästare sagdt är, samt, i dennes frånvaro, hans befattning sjelfmant besörja; Men enär Sprutmästare wid eldswåda är tillstädes, håller vice Sprutmästaren hand deröfwer, att tillräckeligt watten till sprutan anskaffas, samt att redskapen genom wårdslöshet eller ovarsamt behandlande ej må skadas; Han bör jemwäl, i händelse någon af manskapet wid eldswådan uteblifwit eller i sin tjenst då wisat sig försumlig eller uppstudsfig, derom hos Sprutmästaren anmäla, samt för öfrigt wid de med redskapen anställda inventeringar, försök eller besigtningar tillstädeskomma.

§. 14.

Will Sprutmästare eller vice Sprutmästare från Staden afresa, anmäla sådant hos Politiae Borgmästaren och

uppgifwe tillika annan person att des befattning under tiden bestrida: finnes denne lemplig, må Politiae Borgmästaren honom härtill antaga; dock hör den andra Sprutmästaren wid samma redskap af den bortresande derom underrättas.

§. 15.

Till hwarje spruta utser Brand Commissionen bland Stadens gerningsmän, twänne eller i mån af sprutors storlek flere kraftfulle och oförskräckte personer, att såsom Strålförare wid densamma biträda, samt förser dem, till skydd emot eld och watten, med tjenliga öfwerrockar och hattar, hwilka persedlar skola märkas med sprutans nummer och sprutan alltid åtfölja.

Wid gifwen brandsignal inställer Strålföraren sig wid spruthuset och tillser, sedan sprutan blifwit till stället framskaffad, att slangen warder ordentligen utbredd, hwarefter han skall å de ställen Sprutmästaren anwisar, med all flit, omförg och ordentlighet leda strålen, samt Befälets förordnanden i öfrigt efterkomma. Wisar Strålförare i sin befattning försumlighet, under påstående eldswåda, utan tillstånd ifrån strålen sig aflägsnar, eller eljest sig otillbörligt förhåller, må Brand Commissionen fälla honom till böter från en till tre Rub. Silfwer, eller från befattningen efter omständigheterna skilja. Lag samma wore om Strålförare utan Sprutmästarens tillstånd från Staden sig begifwer.

§. 16.

Likaledes antager Brand Commissionen till hwarje spruta en eller twänns kunnige personer, att under påstående eldswåda afhjelpa de bristfälligheter, som å slangarne kunna yppas. Dessa Slanglagare skola, då sprutan afföres, den-

samma åtfölja, försedda med den till hvarje spruta hörande särskilda säck, innehållande redskap till Slangarnes lagning, som i Spruthuset förvaras; hwarefter de, så länge sprutan är i bruk, wid den förblifwa. För försummelse eller otillbörligt förhållande, plikte Slanglagare såsom om Strålförare i föregående S. sagdt är.

S. 17.

På det erforderligt och kunnigt Manskap till sprutorna, brandseglen och den öfrige redskapen ständigt må vara att tillgå, äger Brand-Commissionen å hvarje redskap indela ett efter behofwet lempadt antal af de, i närheten till redskapens förvaringsställen boende Gefäller och fullwårte Lärqössar wid handtwerkerierne, samt Stadens Timmermän, Murare och andre dylike personer; hwarwid iakttages, att Gefäller och Lärqössar företrädeswis fördelas å Sprutorne, men det öfriga arbetsfolket å brandseglen och annan slit redskap, för att begagnas till risning af hus eller deras skyddande mot antändning af gnistor och bränder.

S. 18.

Timmermän, Murare och annat arbetsfolk, hwilka till sprutorne eller den öfriga redskapen ej fordras, jemte de af Allmogen och andra personer, som för arbetsförtjenst sig i Staden uppehålla, komma att af Brand Commissionen indelas i wisfa Notar eller afdelningar för att, under ledning af dertill bland Stadens innewånare utsedde Befälhafware, wid eldswåda begagnas, dels till bergning af lösegendom, dels och till risning af hus eller plant, som till förebyggande af eldens fringspridande anses böra nedtagas och undanskaffas; i hwilket affeende det till sistnämnde ändamål utsedde

manskap åligger medtaga, Timmermän yrör, samt Murare, Kofötter och jernstörar.

Befälhafwarene för dessa Afdelningar, som benämnes Afdelnings- Chefer, höra, då eldswåda tillkännagifwes, genast förfoga sig till brandstället, derstädes församla det till hvarje afdelning hörande manskap och vidare efterkomma de uppdrag, som af Öfwer Befälet lennas. Sedan elden blifwit dämpad, må manskapet ej utan Öfwer Befälets lof och minne hemförlofwäs. Är någon af Manskapet frånwarande eller wisar sig i sin skyldighet förfumlig eller uppstudsfig, äge Afdelnings Chefen sådant tillkännagifwa, på sätt om Brand- och Sprutmästare stadgas. Ej må Afdelnings Chef från Staden afresa innan han fullgjort hwad för Brand- och Sprutmästare i sådant afseende är föreskrifwet.

§. 19.

Wid första signal om uppkommen wäldel skall allt det å Sprutorne och den öfriga Brandredskapen indeldda Manskap infinna sig å de ställen, der samma redskap förwaras, för att biträda wid des framskaffande till brandstället och vidare begagnande derstädes; hwaremot det i nästföregående §. omnämnde Afdelnings Manskap genast förfogar sig till stället, der eldswåda yppats, hos Afdelnings Chefen derstädes sig anmäler och vidare fullgör hwad af honom eller Befälet kan anbefallas. Förfummur eller undandraget sig någon af Manskapet hwad sålunda föreskrifwit är, eller wid eldswåda sig eljest otillbörligt förhåller, böte från En till Tre Rub. Silfwer, efter omständigheterna.

Wid samma wite må någon af Manskapet hwarken utan tillstånd från Brandstället sig aflägsna, innan elden blifwit dämpad, redskapen till sina förvaringsrum är återförd

och wederbörande Befälhafware Manskapet hemförlofwat,
eller utan des Befäls lof och minne från Staden afresa.

§. 20.

De af Stadens öfrige innewånare, särdeles af den arbetande classen, som å wiß brandredskap eller Ufdelning icke äro indelnte, skola wid eldswåda biträda med tillbringande af watten, samt hwad Befålet för öfrigt kan finna nödigt anbefalla till eldens dämpande eller bergning af egendom; men qwinfolk må endast begagnas att ösa och bära watten.

Undandraget sig någon, som wid eldswåda tillstädeskommit, att fullgöra hwad Befålet sålunda anbefaller, må han till efterkommande deraf på stället tjenligen tillhållas, samt böte defutom, om han söker hindra verkställigheten af gifne befallningar, ifrån En till Tre Rubel Sifwer.

§. 21.

På det de till Befålet och Manskapet wid Brandanstalterne hörande personer må kunna lättare igenkännas, åligger en hwar af dem att ej mindre wid eldswåda än och wid Sprutsyner eller mönstringar bära ett wißt tecken, som des befattning närmare utmärker, och hwarmed Brand-Com-missionen öger wederbörande förse.

III. Art.

Om Stadens Brandanstalter, deras wård och skötsel m. m.

§. 22.

De Staden för närwarande tillhörige sprutor, brandsegl och öfrige redskap aflemnas till Brand-Commissio-

nens wård och inseende. Brand-Commissionen äger gå i författning derom att Staden alltid är försedd med ett efter dess storlek lempadt antal brandsprutor och annan brandredskap af den beskaffenhet, hwartill omständigheterna eller godkände nyare uppfinningar gifwa anledning. Kostnaden för uppköp och underhåll af Stadens samtelige allmänna sprutor och annan brandredskap bestrides af Brand-Cassan.

Swarje spruta förses med lykta, hängande å en wid pumpverket anbragt jernarm.

§. 23.

På det eldsläcknings anstalterne så mycket lättare må vara att tillgå, skola desamma fördelas till förwärande så wäl uti de inom Fästningen och St. Petersburgska Förstaden befintelige Spruthus, som och inom Wiborgska Förstaden, hwarest tjenlig byggnad dertill bör antingen uppföras eller hyras.

§. 24.

Spruthusen, hwilka äfwen på Brand-Cassans bekostnad underhållas, böra, utom tillräckligt utrymme för brandredskapen, innehålla boningsrum för Brandwäktis Corpsen, som åligger öfwer Spruthusen hålla bewakning och således jennwäl besörjer derom, att i Spruthusen må underhållas om sommaren, genom wäderwärling, ren och torr luft, samt winter tiden, medelst eldning, jenn och för redskapen aspassad wärm. Till dessa Spruthus anskaffas flere nycklar af lika beskaffenhet, af hwilka ej mindre Politiae Borgmästaren, än och Brand- och Notmästarene, samt Sprut- och vice Sprutmästarene i Stadsdelen erhålla hwar sin; hwarutom en nyckel ständigt skall på tillgängeligt ställe förwaras i bewaknings rummet.

§. 25.

Brand-Commissionen antager en i sprutslangars rätta behandling och reparation kunnig person, hwilken under namn af Slangmästare emot ersättning besörjer slangarnes smörjning och afhjelpandet af de bristfälligheter, som å dem yppas. Denne person bör jennwäl ej mindre hålla tillsyn öfwer sjelfwa sprutorne, än och tid efter annan undersöka om punywerken uti Stadens allmänna brunnar och watten-uppfordringsanstalter bestynas i skick, samt enär några bristfälligheter derå förmärkas sådant tillkännagifwa hos Brand-Commissionen, som om deras afhjelpande besörjer, på sätt i §. 49 widare stadgas.

Beträdes Slangmästaren med försumlighet eller efterlåtenhet i desß tjenst, plikte hwarje gång med förlust af Lön för en månad eller mera efter omständigheterna.

§. 26.

Till de landets allmänna Werk och inrättningar tillhörige större brandsprutor, som till elds hämmande i Staden jennwäl må begagnas, såwidt ej Inrättningarne sjelfwe för tillfället hafwa behof af dem, utser Brand-Commissionen nödigt Befäl och Manskap, i likhet med hwad om Stadens sprutor sagdt är: will enskild person, som förfett sig med slangspruta, hafwa särskildt Befäl och Manskap till densamma utsedt, öge Brand-Commissionen, på hans anmälan, dertill förordna, då hwad angående Befäl och Manskap wid Stadens sprutor stadgadt finnes, i allt tjenar till efterrättelse.

§. 27.

Förutom wid de i §. 12 omnämnde tillfällen, skola brandsprutorne och den öfriga allmänna brandredskapen, tvåanne gångor om året, nemligen i Maji och October månader, eller oftare om Gouverneuren och Brand-Commissionen sådant nödigt finner, besigtigas af Gouverneuren jemte Politiae Borgmästaren och Brand-Commissionens Ledamöter, i hwilket afseende Brandanstalterne af det dertill indelade Manskap, under Befälens tillsyn, föras till wissta lämpliga ställen, der försök med desamma anställes och Manskapet i deras ändamålsenliga behandling tillika inöfwas: Börande, i händelse några bristfalligheter å brandredskapen då upptäckas, sådant genom Brand-Commissionens försorg skynbesamt afhjelpas. Wid dessta besigtningar, hwarom Ordföranden i Stadens Brandstods Comité äfwen erhåller under rättelse, för att i händelse af besogenhets kunna derwid tillstädeskomma, skall det till Stadens allmänna eldsläckningsanstalter indelade Befäl och Manskap samt Formänner med deras wattenförings redskap owilforligen och wid enahanda ansvar, som för utewaro från eldswåda, tillstädeskomma, och sine befattningar utöfwa, samt nödigt watten dertill jemwäl af Formännen anskaffas; äfvensom Befälshafwarene och Manskapet wid de i §. 18 omnämnde Afdelningar äga derwid sig inställa, för att undergå mönstring och om deras åligganden underrättas.

§. 28.

Ägare af tomt i Staden, hwarå byggnaderne uppgå i värde till 15,000 Rubel Banco Usignationer eller derutöfwer, ware pliktig att på egen bekostnad anskaffa och i gården widmakthålla följande brandredskap, nemligen: en

stega i vinden till hwarje af de i gården befintelige, med brandlucka försedde byggnader, samt vidare tvåanne större brandstegar, som alltid böra finnas emot husen uppreste, tvåanne ämbare af läder, med så långa tåg att watten dermed kan å högsta tak i gården upphissas, tvåanne brandhakar, tvåanne swabbar, tvåanne yror och tvåanne kofötter af jern, ett större kar, samt en portativ spruta med trädslang, inrättad efter den modell, som af Brand Commissionen meddelas, förutom nödig redskap till wattenfläpning. Wid gård af ringare värde eller ifrån 5000 till 15,000 Rub., bör finnas, jemte stegar å vinden till brandluckorne, tvåanne brandstegar efter byggnadens höjd, tvåanne handsprutor af koppar eller bleck, en wattenså med stång, ett läder- och ett träd-ämbare med tåg, en brandhake, tvåanne swabbar, tvåanne yror och twenne kofötter af jern; men wid gård, hvars värde uppgår ifrån 1000 till 5000 Rubel må endast fördras twenne brandstegar, en så med stång, tvåanne trädämbarare med tåg, tvåanne swabbar, en yra, en kofot och tvåanne handsprutor, samt wid gård af mindre värde än 1000 Rubel, en brandstega, en så med stång, ett trädämbarare med tåg, en swabb, en yra och en handspruta. Wid Brännerier, Bryggerier, Mälthus, äfwen som hos Smeder, Färgare, Bagare med flere dylika, hwarest stark eldning förhafwes, såsom ock å större Wårds hus bör alltid finnas att tillgå en portativ spruta, hwilken, efter den i gården drifna rörelses betydenshet och Brand-Commissionens bepröfwande, förses antingen med pumpwerk och läderslang eller endast med slang af träd. Älgare af brandförsäkrad gård ställe sig desutom till esterrättelse de om brandredskap för slika gårdar särskilt gifne Stadganden; och åligger det hwarje gårdsägare, att hafwa des brandredskap märkt med gårdens nummer.

§. 29.

Till befordrande af sprutornes, wattentunnornes eller farens samt öfriga brandredskapens skyndsammare framskaffande wid inträffande eldswåda, äger Brand-Commissionen låta anskaffa fyra hästar, af hwilka twänne skola fördelas wid spruthuset i Staden samt en wid spruthuset i hwardera Förstäderne, de der, uti särskildt inrättadt stall, alla tider af dygnet böra påselade finnas stående, för att genast kunna begagnas. Om tillsynen öfwer dese hästar samt deras underhåll drager Brand-Commissionen försorg.

IV. Art.

Om hwad till förekommande af eldswåda iakttagas bör, m. m.

§. 30.

Hus- och gårdsägare bör på det warfsammaste med eld unngås och jemwäl tillse att detsamma af des husfolk och hyresgäst noggrant iakttagas. Förspörjes i detta afseende wårdslöshet, såsom: att med brinnande ljus ware sig i eller utan lykta besöka sådane runt, hwarest tjära, talg, oljor, bränwin, lin, hanpa eller andra eldfarliga ämnen förwaras: att å gårdstomt, gata, gränder, torg eller öppna platser aflossa Skjutgewär, fasta raketer och swärniare eller antända fyrwerkerier: att å sådane ställen, äfwen som i bödor, lador, uthus, wedlider, windar eller källare gå med brinnande kol, bränder, pärtbloß eller ljus utan lykta: att å förenämnde ställen röka tobak: att wid wägg fasta brinnande ljus, sticfor eller pärtbloß: att då långwarig torka eller häftig blåst påstår, göra upp stark eld i ugnar eller spisslar: att senare mot natten, eller emellan klockan nio eftermiddagen och tre på morgonen, ware sig hwilken årstid som helst, uppgöra

starkare eld i ugnar eller spisar, eller då låta anställa brygg, bränning, förbakning, eller annat dylikt göromål, som starkare eller längre eldning tarfwar, eller och lemna eld utan nödig tillsyn, eller med eld så förfara att olycka deraf lätteligen uppstå kan, plikte den brotslige, i mån af förseelsen ifrån Fem till Tio Mark. Silfwer, om och ingen skada sker.

Stadens Bagare ware likwäl tillåtet att, efter förra wanligheten, äfwen om nätterne låta elda de ugnar, som till gräddning af bröd för följande dagens behof erfordras; dock att nödig aktsamhet med eldning och tillsyn öfwer densamma, wid ofwan nämnde wite, derwid iakttages.

§. 31.

Tjenstehjon, som på förenämndt eller annat sätt, ovarsamt umgås med eld, skall, ehwad skada deraf inträffat eller icke, behandlas enligt 9 §. III. Art. i Regohjons stadgan, af den 15 Maji 1805.

§. 32.

Wid det i §. 30 stadgade wite ware jennwäl förbjudit: att, å hwilken årstid som helst, utbreda hö eller halm för eldstäderne eller så kallad julhalm i husen begagna: att blår eller andra sådane eldfarliga ämnen, som någon för sitt oundgängeliga husbehof eller sin näring nödgas hemma hos sig hafwa, å windar eller skullar löst och ovarsamt förwarar: ätt i gård eller å andra ställen inom Stadsdelarne hafwa upplag af tjära, frut, hyswelspån, m. m. eller annat trädwirke än det som till handtwerkierne eller förefallande byggnads arbeten kan erfordras: att i eldstäderne kasta hyswelspån eller andra dylika eldfarligare ämnen: att förwara hö

eller halm å windar eller skullar som icke med dörr äro tilltykta: att wid eldsljus förrätta häckling af lin och hampa eller andre sådane hushållsgöromål, derwid eldswåda lätt kan uppkomma: att annorledes än uti innurade grytor och kittlar koka tjära, olja, talg och såpa; såsom och att enär aska från eldstäderne uttages, undanställa densamma, innan den blifwit tillräckeligen afkyld, uti antändbara kärl eller å windar, uthus samt andra sådane ställen, der folk sällan wistas.

§. 33.

Smeder samt Kruf- och kofelugnsmakare, som hafwa sine werkstäder och ugnar nära intill andra byggnader, i Staden, må ej, då storm påstår, röra blåsbälg till smide, eller bränning förrätta. Bryter någon häremot, böte ifrån Fem till Tio Rubel Silfwer.

§. 34.

I de gårdar, hwarest brunn icke finnes, bör ägaren under Sommarmånaderne hålla ett kar eller en tunna på kärren med watten, som till förekommande af des förskämning ofta skall ombytas, eller med salt uppblandas.

§. 35.

Handwerkare, som sysselsätta sig med arbete i träd, skola på det sorgfälligaste umgås med eld och noga tillse, att wirket, som de under händer hafwa samt i synnerhet hyswelspån och annat dyligt, till förekommande af antändning, ej må hållas nära intill eldstaden eller hett brinnande ljus: warande nämnde Handwerkare jemwål förbjudet att uti werkstäderne eller annorstädes inom gårdarne hafwa större samlingar af hyswelspån, som efter hand bör af dem

utom Staden afföras. Den hwaremot bryter, böte Fem Rix-
bel Silfwer hwarje gång han derom öfwertrygas.

§. 36.

Om eldswåda genom ovarsamt unigånge med eld upp-
kommer, skall den, som sådant wållat, utom de i denna Art.
stadgade böter, enligt Lag och författningar till ansvar
fallas.

V. Art.

Om sotning samt Sotares antagande och dess
skyldigheter.

§. 37.

Brand-Commissionen antager en ständig Sotare, hvars
skyldighet det är att, emot den å bilagde Stat anslagne
lön, underhålla nödigt antal Gesäller och Läringar, samt att
med sotning och eldstäders rengöring betjena Stadens inne-
wånare, äfwenfom att ombesörja skorstensfejningen i alla
publika hus och byggnader.

§. 38.

Eldstäder och skorstenar uti sådana inrättningar och verk,
som fordra jemn och stark eldning, såsom brännerier, bryg-
gerier, mälthus, bagerier m. fl. samt uti kök, bagare- och
twättstugor wid offentliga inrättningar eller på wårdsbus samt
uti allmänna badstugor, skola twänne gånger i månaden so-
tas, hwaremot skorstens sotning i enskilde personers kök och
bagarestugor werkställes en gång i hwarje månad; eldstäder
i boningsrum rengöras så ofta behofwet sådant fordrar, så-
framit derstädes icke tillika förrättas kokning, då för dem
gäller hwad om sistnämnde kök och bagarestugor sagdt är.

Fördröjes dermed utöfwer tiden, plikte Gotaren enligt §. 42, så framt af honom ej wisas kan, att gårdsägaren eller hyresmannen hindrat honom att på rättan tid sotning verkställa, och att han sådant hos wederbörande Brandmästare till rättelse genast anmält.

§. 39.

Finner Gotare skorstenspipa för trång, eller eljest så felaktigt uppförd, att densammes rengöring ej kan behörigen verkställas, eller upptäcker han derå andra bristfälligheter eller i allmänhet eldstad eller rökleddning af wädlig beskaffenhet, gifwe sådant genast Brandmästaren tillkänna, då denne bör derom hos Magistraten anmäla, på det skyndsamt åtgärd till det bristfälligas afhjelpande må widdtagas.

§. 40.

Brand-Commissionen tillställer Gotaren en genomdragen längd öfwer alla i Staden befintelige gårdar, uti hwilken längd gårdsägare eller hyresgäst åligger anteckna dagen, då sotning blifwit verkställd, och hwad i öfrigt kan wara emot Gotaren att anmärka. Wägrar husägare eller hyresgäst tillträde till sotning, då den samma ske bör, böte Tre Rubel Silfwer, men dubbelt om soteld i följd deraf uppkommer; skolande sådant, till wederbörandes esterrättelse, af Brand-Commissionen å nämnde längd antecknas.

§. 41.

När Gotaren af en eller annan orsak hindras att sotning förrätta, skall han förhållandet i längden anmärka, samt derom hos Brandmästaren i Districtet genast tillkännagifwa; dock åligger honom i allmänhet, att då sotning skall företa-

gas, sådant i gården förut tillfäga.

§. 42.

Wid början af hwarje månad åligger Brand-Commissionen att i Sotarens närvaro, granska förberörde längd och då jemwäl höra de personer, till hwilkas infallande anteckningarne i längden kunde föränleda. Beträdes Sotaren härwid med oriktiga anteckningar, försummelse eller oordentlighet i tjensten eller att han sig deri eljest otillbörligt förhållit, böte första gången Fem, andra gången Tio Rubel Silfwer, men wid tredje resan åtal ware han från befattningen skild.

§. 43.

Wid lika answar åligger Sotaren jemwäl, att då signal om uppkommen eldswåda gifwes, jemte samtelige sine arbetare sig derstädes inställa och fullgöra hwad dem af Öfwer Befålet kan anbefallas; Och må han ej innan elden blifwit dämpad, eller utan Öfwer Befålets tillstånd från brandstället sig aflägsna.

VI. Art.

Om Brandsyn och dess verkställande

§. 44.

Twänne gånger om året, eller i början af Maji och September månader, anställer hwarje Brandmästare, i öfwervaro af en bland Brand-Commissionens Ledamöter, å samtliga inom des Brandmästerskap belägne hus och gårdar Syn, hwarwid undersökes i hwad skick eldstäder, Skorstens pipor, yttre tak samt å gårdarne befintelige brunnar befin-

nas, äfvensom huruwida föreskrifterna i Stadens Byggnads Ordning, denna Brand Ordning och, i händelse hufet är brandförsäkradt, Reglementet för Allmänna Brandstods Bolaget, i afseende å eldswådas förekommande, behörigen iakttagits, samt om gården är försedd med nödig brandredskap och i hwad stik densamma befinnes. Brandmästaren, som wid dessa förrättningar biträdes af Notmästaren, Gotaren samt nödige, af Magistraten dertill utsedde handtwerkare och Stadsbetjente i Stadsdelen, äger häröfwer författa Instrument, i enlighet med dertill af Brand Commissionen meddelat. formulaire och i detsamma korteligen antecäna allt hwad wid synegången funnits bristfälligt eller anmärkningsvärdt, hwilket Instrument siff inom åtta dagar derefter inlemnas till Magistraten, som till påföljande sammanträde låter uppkalla husägaren, eller, i händelse han icke å orten finnes, den som gården disponerar, samt i Brandmästarens och Stads Fiskalens närvaro förelägger honom lempelig tid och wite att det bristfälliga afhjelpa eller saknad brandredskap anskaffa; hwarå Brandmästaren och Stads Fiskalen, med biträde af twänne Stads Betjente, genast efter utgången af denna tid, å stället undersöka, huruwida föreskriften blifwit behörigen efterkommen och derom de i motsatt fall skola anmäla hos Magistraten, som äger den försumlige till det försuttna witet falla, samt tillika gå i författning derom, att det bristfällige warder istandsatt eller det saknade anskaffadt; och må kostnaden dertill sedan hos den försumlige utmätas.

Pröfwa Synemännen någon eldstad wara så förfallen eller till dess construction eljest så felaktig, att deri icke utan wåda eldas kan, åligger dem att densamma genast obrukbar göra; men är bristfälligheten endast af mindre beskaffenhet,

må husägaren förbjudas att, innan eldstaden blifwit i ståndfatt, deri eldning förrätta. Då brandsyn verkställes, skall föregående Syn Instrumentet, till nödig ledning, äfwen medhafwas.

Befinnes yttre taf vara af ålder alldeles förfallet, eller finnes å gård gammalt och hofalligt hus, som ej utan wåda för eld må der qwarstå och begagnas, äge Magistraten på enahanda sätt jemwål förpligta gårdsägare eller disponenten att nytt taf anbringa eller dyligt hofalligt hus undanstraffa.

§. 45.

På det Gouverneuren må vara i tillfälle att hålla hand öfwer verkställigheten af hwad i dessa fall föreskrifwes, åligger Stads Fiskalen, som af brandsyne Instrumenterne och Magistratens i anledning deraf widtagne åtgärder äger förskaffa sig kännedom, att inom fjorton dagar derefter hos Gouverneuren här om skrifteligen redowisa, samt enär de anmärkte bristfälligheterna blifwit afhulspne, derom likaledes inberätta.

§. 46.

Magistraten, som i samråd med Brandmästarene utfätter terminer till brandsyners förrättande, åligger att om sagde terminer underrätta ej mindre Brand Commissionen, äfwen som Stadens Brandstods- Comité, i det afseende Reglementet för Allmänna Brandstods- Bolaget innehåller, än om wederbörande gårdsägare och hyresmän, medelst kungörelse, som uppläses å en Söndag i Stadens Kyrkor och införes i Stadens Tidningsblad, då angående det, som i denna §. widare stadgas, jemwål bör erinras. Gårdsägare och hyresmän åligga att wid Synen sjelfwe eller genom Ombud vara till-

skädes och då lemna Synemännen fritt tillträde till alla med eldsfäder försedde rum samt vindarne i husen. Wägras inträde dertill, då må dessa rum af Förrättningsmännen saklöft öppnas. Är gårdsägare eller hyresman, oaktadt sålunda kungjord termin wid Synen icke tillfinnandes, och kan inträde i huset icke heller winnas, utsätte Brandmästare ny termin, då Synen owilkorligen skall för sig gå, och den hwilken uppskofwet wållat ersätta Förrättningsmännens tidspillan wid den ytterligare Synen, med Tre Rubel till Brandmästaren eller Brand-Commissionens Ledamot, samt En Rubel Banco Assignationer till en hwar af deras biträde. Då Brandsyn sålunda tagit uppskof, åligger Brandmästaren att derom hos Magistraten anmäla.

VII. Art.

Om wattentäkt och wattentillsförsel wid eldswåda.

§. 47.

De inom enskifte gårdstomter besintelige brunnar, å hwilka Brand-Commissionen äger uppgöra förteckning skola af gårdsägarene behörigen widmakthållas, och må icke, utan af Brand-Commissionen dertill lemnadt tillstånd, igenfyllas eller obrukbare göras, wid bot af Fem Rubel Silfwer, och äfwentyr att brunnen, genom Brand-Commissionens försorg, på gårdsägarens bekostnad, åter warder i ståndfatt. Då ny brunn blifwit upptagen, skall sådant wid brandsynen antecknas och densamma i nämnde förteckning sedan införas.

§. 48.

Wägrar någon wid uppkommen eldswåda att till eldens släckande låta taga watten ur sin brunn, eller hindrar

någon uppsäteligen släpning eller hemtning af watten derifrån, medan egen gård ej står i fara, då må tillträde till wattenhemtning saklöst förskaffas och den, som sådant wägrat eller hindrat, böta Fem Rubel Silfwer.

§. 49.

Brand-Commissionen åligger att, uppå Brand-Cassans befohållnad, ej allenast widmakthålla de redan i Staden inrättade allmänna brunnar och watten uppfodrings anstalter, utan och, i händelse sådant pröfwes nödigt och tillfälle der till gifwes, låta nya brunnar med pumpwerk å lemplige ställen inrätta, samt tillse att reservpumpwerk, förwarade å förskilta lämpliga ställen, må wara att tillgå till begagnande, då den stående redskapen råkar i ofskid.

§. 50.

Uppstår eldswåda i en sådan del af Staden, som är belägen på längre afstand från allmän brunn, skall en Politiae Rådman eller Police Mästaren tillse, att personer som icke äro wid brandanstalterne eljest upptagne, förfoga sig till närmaste Sjöstrand och der biträda wid upphämtning af watten och de ankommande wattenkärlets påfyllande, samt tillika låta anwisa de förande att i sådant affeende till detta ställe sig begifwa. När eldswåda inträffar nära till Sjöstrand eller större brunn, bildas en dubbel kedja af Manskapet, som å ena sidan, ifrån man till man med ämbare framskaffar watten till Sprutorne, och å den andra linien på enahanda sätt till strand eller brunn återbefordrar de ämbare, som blifwit uttömde.

§. 51.

Stadens formän och åkare böra, förutom det antal hästar som Magistraten för en hwar af dem bestämmer, vara försedde med en duglig wattentunna af minst femtio kannors drägt, å dertill inrättad stark källa, samt wattenkar af lika ymsid med tjenlig slåde dertill, för att genast wid första brand signal, efter årstidens beskaffenhet, med någon så beskaffad förredskap till brandstället framskaffa watten, wid bot af Tre Rubel Silfwer, för den som icke med nödig skyndsämhet derwid sig inställer eller utan tillstånd med wattenfläpningen upphör.

Till winnaude af nödig controll i detta affeende, låter Magistraten öfwer Stadens Formän och åkare årligen uppgöra förteckning, som tillika under wiss nummer upptager den förredskap, hwarmed en hwar af dem, i affeende å wattenfläpning wid eldswåda, skall vara försedd och af hwilken redskap watten tunnor och kar, till förekommande af underfles, skola märkas med den i förteckningen motsvarande nummer. Denna förteckning meddelas sedermera ej mindre Brand Commissionen, än och en af Politiae Rådsmännen, som utses att öfwer formän och åkare i allmänhet hafwa den närmare tillsynen, samt wid eldswåda i synnerhet waka deröfwer, att de till watten fläpning sig insinna och denna sin skyldighet med ordning och drift fullgöra.

Formän och åkares källror och wattentunnor skola wid sprutsynerne, i öfwerwaro af nämnde Rådman, besigtigas; men winter förredskapen å wiss dag wid winters ingång och å det ställe, som bemålde Rådman bestämmer, af honom försildt synas.

De af Stadens innewånare i allmänhet och gårds ågare

i synnerhet, hwilka hålla häst, måga icke underlåta att wid eldswåda låta biträda med wattenfläpning; men de hwilka icke hafwa häst, affände en del af sitt husfolk, försedde med ämbare, att wid branden underhjelpa tillförseln af watten och i öfrigt bidra till eldens dämpande.

§. 53.

Inträffar eldswåda. under sträng köld, skola de i närheten boende gårdsägare låta uppvärma watten, som med all skyndsamt bör till sprutorne framskaffas, på det wattenet i Sprutorne ej må isa sig och pumpningen derigenom afbrytas. Gårdsägare, som efter erhållen tillsägelse tredskas att fullgöra sin skyldighet härutiinnan, ware förfallen till ett ansvar af Fem Rubel Silfwer.

§. 54.

Till uppmuntran för dem, som till stället, der eldswåda utbrustit, först framskaffa watten, må Brand-Commissionen utur Brand-Cassan utgifwa belöningar, af Femton Rubel för första, Tio Rubel för andra och Fem Rubel för tredje tunnan eller karet, samt likaledes Tre Rubel för första, Två Rubel för andra och En Rubel Banco Assignationer för tredje såen med watten; em hwilka belöningar sedan i Stadens Ryrkor fungöres.

VIII. Art.

Om Tornwakt samt dess och klockringares skyldighet.

§. 55.

På det kändedom om utbrusten eldswåda skyndsamt må kunna erhållas, antager Brand-Commissionen Fyra Torn-

waktare, emot åtnjutande wiß lön, hwilka uppå anwist ställe i Stadstornet, både dag och natt tourwis hålla ständig wakt.

Så snart sken af eldswåda eller sådan stark och owanlig rök, som tydligen röjer elds löskomst, wisar sig, skall derom genast af Wakten i tornet tillkännagifwas, medelst klämtning i tornflockan, hwarwid utmärkes ej mindre Stadsdelen, der elden utbrustit med lika antal slag som den nummer Stadsdelen innehar, än och eldens stigande häftighet eller aftagande genom ett större eller mindre uppehåll emellan hwarje klämtning. Tornwaktaren skall tillika stundtals häftigt stöta i luren och fortfara med klämtningen så länge eldswådan påstår. Om eldswåda under tiden ärwen å annat ställe yppas, bör derom liksåledes, wärelwis tillkännagifwas

§. 56.

Wakten i tornet åligger deremellan jennwål att gifwa sin werksamhet tillkänna medelst tutning i en lur, sålunda att han wid hwarje hel timme stöter trenne, men wid hwarje half timme endast twänne gånger i luren. Beträdas Tornwakt med försummelse eller wårdslöshet i sin tjenst, straffas med penninge böter ifrån En till Tio Rubel Silfwer, förlust af lönen på längre eller kortare tid, eller afsked från tjensten, efter förselsens beskaffenhet och Brand-Commissionens pröfning.

§. 57.

På samnta sätt skall eldswåda medelst klämtning i Kyrtornen jennwål tillkännagifwas, i hwilket affeende Församlingarnes Klokringare, wid första underrättelse om utbrusten eldswåda, ofördröjeligen skola sig till tornen förfoga och om klämtningen besörja. Klokringare som i en eller annan del brister i denne sin skyldighet, böte ifrån Tre till Tio Rubel Silfwer.

IX. Art.

Om Brandwakt.

§. 58.

Brand-Commissionen antager en ständig Brandwachts Corps, bestående af tre Corporaler och tolf Brandwachts-karlar, hvilkas antal framdeles må efter omständigheterna ökas.

Af dessa tolf Brandwachts-karlar ombesörja nio, under tillsyn af Corporalerna, wakt hållningen om nätterne, samt fördelas sålunda: att tre utgöra patrull uti Fästningen, en å Terwanemi, tre uti St. Petersburgska Förstaden, samt tvåanne uti Wiborgska Förstaden, hwaremot de öfrige trenne Brandwachts-karlarna qwarstanna till waktgöring, en wid hwarje spruthus, der Brandwachts Corporalerna och Brandwachts-karlarna, på sätt i §. 24. nämnt är, hafwa sine ständige boningsställen. Kommande denna Brandwachts Corps att framdeles ur Brand-Casän åtnjuta aflöning.

§. 59.

Brandwachts Corporalerna åligga, att hwarje afton, innan klockan tio, fördela Brandwakterne till patrullering inom de af Brand-Commissionen bestämde districter samt att sjelfwe, med biträde af de Stadens Quartals eller Police Uppsyningsmän, som wederbörande äga dertill utse, hwarje natt inom sina Stadsdelar undersöka, huruvida de utsände wakterne äro i rörelse inom dem anwista districter och sina skyldigheter fullgöra.

Brandwachts Corporal, som skyldighet härutinnan i någon mån eftersätter, äge Brand-Commissionen belägga med

penninge böter, ifrån Tre till Tio Rubel Silfwer, förlust af lönen på längre eller kortare tid, eller ock ifrån tjensten skilja, efter omständigheterna och förseelsens beskaffenhet. Då Quartals- eller Police Uppsyningsman i detta affeende med försummelse beträdes, må Brand- Commissionen derom underrätta Stadens Magistrat eller Police Kammarer, som äger den försumlige likaledes till ansvar fälla.

§. 60.

Brandwakterne, hwilka alla tider om året patrullera ifrån klockan tio om afton till klockan fem påföljande morgon, skola derunder icke allenast oafbrutet kringwandra, en hwar i sitt anwista district och besöka alla derstädes belägne gator, gifwande sådant, på förut wanligt sätt, i hwarje gathörn tillkänna, genom utrop af senaste klockslaget, utan ock iakttaga yttersta uppmärksamhet å allt, hwarigenom eld löskomma kan; och der uppstigande rök eller andra tecken till stark eldning eller omarfamt umgående med eld nattetid bemärkes, anmana huswärd, hyresgäst eller deras tjenstefolk att dermed upphöra, samt, i händelse sådant icke efterkommes, härrom genast anmäla hos Brandwaktis Corporalen, den tjenstgörande Quartals- eller Police Uppsyningsmannen, eller, darest dese icke skulle anträffas, hos närmast boende Brand och Notmästare, som äger skyndsamt å stället widtaga ändamålsenlig åtgärd.

§. 61.

Då Brandwakt någorstädes warseblifwer elds löskomst, bör han icke allenast medelst rop, skramling och bultning å portar och fönster uppwäcka folket i gården och grannarne, utan ock låta härrom underrätta närmast boende Sprut-

Brand- och Normästare, samt utan ringaste bröjsmål anmäla förhållandet hos Brandwaktis Corporalen, den tjänstgörande Quartals eller Police Uppsyningsmannen eller i Wakt-huset, då rapport genast utfärdas till närmaste Militaire Wakt, Gouverneuren, Politiae Borgmästaren samt Police Mästaren; äfvensom Wakten i tornet, i händelse han ännu icke skulle genom klämning tillkännagifwit eldens löskomst, derom skyndsammeliggen tillsäges. Ridande Militaire Wakt bör, utan afbördan å vidare Ordres, med skyndsamt befordrande af dessa underrättelser biträda; såsom och Brandwakt, i händelse Militaire Wakt af honom passerar, eller befinner i granskapet, bör derstädes anmäla om olycka, samt i öfrigt under vägen oafbrutit kringwrida sin skramla, och eldswadan kungöra, hwilket af Brandwakterne i de öfrige districterne, så snart de om olyckan erhållit kunskap, äfwen upprepas, intill- dess branden blifwit allmänt bekant.

§. 62.

Den i Wakt-huset dejourerande Brandwakten åligger att genast, då eld löskommit, upptända ljus i lyktorner, öppna tillgångarne till spruthuset och besörja hästarnes ispanning för brandredskapen, på det samma utan ringaste uppehåll må kunna afföras.

§. 63.

Brandwakter, som hafwa wakt-hållningen i neiden af Stadstornet, böra under wandringen gifwa akt derpå, huruvida Tornwakten med luren tillkännagifwer alla hel och half timmar, samt i händelse försummelse härutinnan förspörjes, å stället undersöka förhållandet och detsamma för Brandwaktis Corporalen, så snart han anträffas, anmäla.

§. 64.

Enär Brandwakt någorstädes förmärker slagsmål eller får erfara att stöld föröfwas, ware skyldig att derom underätta tjenstgörande Quartals- eller Police Uppsyningsmannen, så framt han icke finner sig i tillfälle att omedelbarligen afböja det uppkomna slagsmålet eller tjuftwen anhålla.

§. 65.

Efter slutad patrullering om morgnarne, inställa sig Brandwakterne i Waktuset, för att ordenteligen afmönstras.

§. 66.

Brandwakt's Corporalerne, af hwilka den i Fästningen jemwäl tillkommer uppsigten deröfwer att Wakten i Stads-tornet sin skyldighet ordenteligen fullgör, skola hwarje morgon hos Ordföranden i Brand-Commissionen anmäla om det som under natten i en hvars district kunnat inträffa och tillika aflemna skriftelig förteckning å de under natten i tjenst wordne Quartals- eller Police Uppsyningsmän samt Brandwakt's-karlar, jemte uppgift derå huru de varit indelade.

§. 67.

Enär Brandwakt's Corporalerne och Brandwakt's-karlarna i tjensten stadde äro, skola de wara klädde uti uniforms-schenell, af mörkgrönt kläde med ljusblå frage, samt hatt med mäs-sings cordon, hwarutom Corporalerne äga bära Police bricka å bröstet. Sålunda klädde, tillgodonjuta de i tjensten det Hägn nästföljande §. innehåller.

§. 68.

Om någon af Brandwakt's Corpsen under tjenstgöringen ofredas eller sjelf med ord eller gerning sig förgår, eller om

Brandwaktsskarl öfvergifwer des wakt, å sin post anträffas insomnad eller eljest i tjensten beträdes med oordentlighet eller dryckenskap, skall jemlikt Kongl. Förklaringen af den 23 Mars 1807, å dessa förbrytelser tillämpas hwad Krigs-Articlarne, angående Militaire Wakter, i enahanda fall innehålla.

X. Art.

Om hwad wid eldswåda och efter dess hämmande i allmänhet iakttagas bör.

§. 69.

Jemte det elds löskommit tillkännagifwes medelst klämtning och nattetid äfwen med Brandwakternes skramlor, skall derom jemwäl kunnigt göras genom trumning af Stadens Drumslagare och de andre personer, som Brand-Commissionen i sådant affeende inom hwarje Stadsdel utser.

§. 70.

Då eld löskommit, åligger huswärd i gården eller, i hans frånvaro, des husfolk eller hyresgäst ej mindre, att wid bot af Trettio Rubel Silfwer, genast anropa sina grannar om skyndsamt hjelp till eldens hämmande, än och att, wid wite af Tio Rubel Silfwer, skyndsamt affända bud till närmaste wakthus eller patrull, som kan anträffas, för att derstädes och för alla dem som under wägen anträffas, tillkännagifwa om olyckan, så framt branden icke redan eljest wore genom klämtning allmänt kunnig gjord. Skulle någon, då eld utbrustit, wara nog obetänksam att låta tillsluta sina portar eller på annat sätt söka utestänga dem, som till biträde wid eldens släckande sig insinna, må tillgån-

garne till gård och hus saklöst uppbrytas, och huswård eller den på hvars tillsägelse portarne blifwit stängde, eller hinder lagde för tillträde i gården, böte Femtio Rubel Silfwer.

§. 71.

Timar eldswåda under den mörka tiden af dygnet, skall, särdeles i den af eld angripne Stadsdelen, eld i gatu lyftornerne upptändas, samt brinnande ljus ställas i fönstren till de närmast brandstället belägne gator, till ledning för dem som der hafwa att färdas och syssla; men all icke owilkforligen nödig eldning, må derunder upphöra. Likaledes skola i de gårdar, som hotas af faran, luckor till fönstren, windsfluggar och uthus dörrar tillstängas, på det gnistor ej må dit intränga, samt folk ställas på taken, för att wärja husen från antändning af bränder och gnistor, som från elden kunna fringkastas.

§. 72.

Står plank, lider, trädhus eller annan byggnad nära intill det antända huset och kan ej genom Brandsegel eller annorledes räddas, warde, efter Öfwer Befälets förordnande, genast nedtaget och wirket undanskaffadt, utan att ägaren wid wite af Tio Rubel Silfwer må sådant hindra.

§. 73.

Wid bot af Fem Rubel Silfwer ware en och hwar förbjudet, att under påstående brand, utan Befälets tillstånd, till Mansskapet låta utdela bränwin eller andra starka drycker.

§. 74.

Sedan elden blifwit dämpad, bör enligt Öfwer Befälets bestämmande, ett lempligt antal af Arbets Mansskapet,

under tillsyn af Brand- och-Notmästaren i Districtet, å stället qwarstanna, för att hindra eldens ånyo uppblösfande; i hwilket afseende nödige sprutor och wattenfärl, med tillhörande Befäl och Manskap, tills derom annorlunda förordnas, å stället jemwäl förblifwa; hwaremot det öfriga Befålet och Manskapet hemförlofwas.

De af Stadens innewånare, som å wiß brandredskapej äro indelade, men wid eldens dämpande sig inställt, må ej, wid laga ansvar, utan Befålets tillstånd, från brandstället eller de dem anwista arbeten sig aflägsna eller sine wattenförredskape och hästar hemsända, innan klänningen upphört.

§. 75.

Stads Fiscal samt Stads- eller Police Betjent, som under påstående brand, utan Befålets tillstånd, sig derifrån begifwer, böte ifrån Tre till Tjugu Rubel Silfwer.

§. 76.

Begifwer sig gårdsägare jemte allt dett husfolk på längre tid från Staden, ware pliktig att i gården qwarlemna någon pålitlig person, att derstädes hålla waft. Underlåter gårdsägare sådant, åligger Brandmästaren att härom genast underrätta Brand-Commissionen, som på gårdsägarens befofnad antager någon lenplig person, att under hans frånvaro, i gården hålla waft. Om hyresgäst som disponerar hus eller gård, ware lag samma.

§. 77.

Genast efter öfwerstånden brand, åligger Stads Fiscalen att om orsaken till eldens löskomst på det sorgfälligaste göra sig underrättad; åfvensom Magistraten, hwilken oförtöfwat

utfätter termin till undersökning i målet och derom under-
rättar Stadens Brandstods Comité, såvidt någon i Brand-
stods Bolaget försäkrad egendom wid tillfället uppbrunnit
eller blifwit skadad, åligger ej mindre att, genom tvåanne af
desse Ledamöter, innan de efter branden quarstående skorstens
pipor och murar warda nedslagne, samt owillkorligen innau
nästa dag till ända går, i närvaro af wederbörande sakåga-
re, Stadens Sotare och nödige handtwerkare, å stället för-
rätta besigtning, än ock att inom fyra dagar derefter före-
taga undersökningen, då hwad som genom besigtningen fun-
nat utrönas, äfwen hör till Protocollet anmålås. Skulle
wid undersökningen skäligen anledning yppas, att branden till-
kommit af uppsåt eller wårdslöshet eller genom husägarens
försummelse att hus och eldstäder widmakthålla, äger Stads
Fiscalen, efter sig företeende omständigheter, sådant wid we-
derbörliq Domstol lagligen åtala, samt i alla händelser med
skriftelig berättelse om förloppet till Brand-Commissionen
infomma.

XI. Art.

Om grunden för Brandwaktis afgiftens utgö-
rande, dess uppbärande; förvaltning och redo-
wisning.

§. 78.

Till bestridande af den för brandwerkets ändamålsenliga
underhåll och fullkomnande erforderlige kostnad, skola alla
som i Staden bo och mantalskristne äro, äfwen som gårdsä-
gare i Staden och de som derstädes idka borgerlig näring eller
rörelse, eller tjenst bestrida, årligen lemna bidrag under
namn af Brandwaktis afgift.

§. 79.

Hysesgäst erlægge i Brandwachts afgift En procent af den hyra han för året, enligt hyrescontract, betalar, såframt denna hyra belöper sig till Fentio Rubel Banco Ussignationer eller derutöfwer: men af hwarje matlag, hvars hyra icke uppgår till sagde belopp, betalas i Brandwachts afgift Fyratio kopet nämnde mynt årligen.

Finnes hyressumman icke beständ, åligger Brand-Commissionen att särskilt taxering deraf anställa, äfvensom Commissionen pröfwar hwad afgift af de Embets och Tjenstemän, som begagna rum i publika hus, bör utgöras, allt i förhållande till beloppet af den hyressumma, som för lika bestaffade hus och lägenheter i allmänhet uti Staden erläggas.

Den i Kronans hus förlagde eller uti anwiste inkwarteringsrum boende Militaire ware likwäl från denna afgift befriad.

§. 80.

Hysesgäst ware ensam och utan gårdsägarens gravation ansvarig för den Brandwachts afgift han erlægga skall; dock bör gårdsägare wid de årliga mantalskrifningarne förete de hyres contract, han med alla i des gård boende hyresgäster afflutat.

§. 81.

Hwad som utöfwer hyresgästernes i Staden sålunda bestända bidrag, till betäckande af Brand-Cassans för året förefallande utgifter erfordras, skall, jemlikt 20 §. af Kongl. Resolutionen på Städernes besvär, gifwen den 16 October 1723, af Brand-Commissionen till ena hälften på-

föras Stadens Borgerfkap, att efter en hwar, i och för deras borgerliga rörelse, ålagd annan beskattning till Staden utgöras, samt till den andra hälften åläggas ägarene af alla i Staden befintelige enskilda hus och byggnader, i förhållande till deras värde.

§. 82.

Det värde, hwar till hwarje gård, i afseende å försäkring uti Allmänna Brandstods-Bolaget i Finland, blifwit upp-skattad, kommer att äfwen för Brandwaktis afgiftens utgörande tjena till grund, såwidt någon anmärkning af Brand-Commissionen eller gårdsägarene deremot icke göres; men i annan händelse och der brandförsäkring icke tagen är, skall gårds värde för bestämmandet af Brandwaktis afgiften af Brand-Commissionen summariskt uppskattas och fastställas, samt der tillbyggnad eller annan förändring med gården sker, efter behofwet förnyas. Nöjes ej gårdsägare med det wid sagde värdering egendomen åsatte värde, gifwe sådant, inom Fjorton dagar efter det Beslutet här om blifwit afkunnadt, Brand-Commissionen tillkänna, och wälje då Commissionen samt den misnöjde hwardera twänne Compromissarier, hwilka åter öfwerenskomma om, eller genom omröstning, samt der rösterna utfalla lika, genom lottning nämna den femte. Compromiss Rätten tråde, så fort ske kan, tillsammans och bestämme på stället gårdens värde, utan att ändring i Compromiss Rättens beslut får sökas.

§. 83.

All uppbörd för Brand-Cassans räkning skall hwarje år, wid utsatt allmän Uppbördsstämma, i sammanhang med Stadens öfrige uppbörd, af Stads Casseuren verkställas, i i enlighet med en af Brand-Commissionen förut granskad

och gillad Uppbörds Längd, hwilken, specifikt upptagande hwad en hwar af Stadens innewånare i Brandwachts afgift betala bör, tillstalles Stads Casseuren i så god tid, att denna afgift för en hwar må å debetsedeln öfwer deß öfriga utskylder till Staden kunna upptagas.

§. 84.

Wid förenämnde uppbörd skall en af Brand-Commissionens Ledamöter närwara, för att tillse, det debiteringen med uppbörds längden öfwerensstämmar, och särskilt anteckna beloppet af de inslutne medlen, hwilka hwarje dag efter slutad uppbörd insättas uti en af Brand-Commissionen anskaffad och å säkert ställe i något publikt hus förwarad Cassa kista, försedd med twänne lås, hwartill Stads Casseuren innehar den ena och Commissionens omförmälte Ledamot den andra nyckeln.

§. 85.

Stads Casseuren åligger att, inom en månad efter slutad uppbörd, hos Brand-Commissionen summariskt redowisa för densamma och öfwer hwad som icke inslutit, då tillika aflemna Restlängd, som genom Brand-Commissionens försorg tillstyrres Magistraten, hwilken widtager åtgärd derom att resterne hos de tredskande skyndsam uttagas och Brand-Commissionen till handa hållas. Försummar Stads Casseuren något af hwad sålunda blifwit föreskrifwit, answare sjelf för det som af en eller annan orsak ej utgå kan.

§. 86.

I öfwerwara af den Ledamot, Commissionen dertill förordnar, verkstalles alla utbetalningar från Cassan å wiß dag i hwarje wecka. Ingen utbetalning ware tillåten innan

Brand-Commissionen densamma godkänt och anordning derå utfärdat. Sker annorlunda answare Cassuren för all för-
luft, som derigenom kan Brand Cassan tillskyndas.

§. 87.

Stads Cassuren, hvars åliggande det är, att föra bok öfwer Brand-Cassans inkomster och utgifter samt derföre redowisa, efter det formulaire Brand-Commissionen honom meddelar, skall inom Februari månads utgång hwarje år hafwa det näst förflutna årets räkenskaper uppjorde och inlemnade till Brand-Commissionen, som dem noga granskar och sedan aflemnar desamma jemte Commissionens Protocoller, Saköres-längd och öfrige handlingar för året, genomdragne och förseglade, i afseende å revision, till twänne, af Stadens Brandwachts afgift utgörande innewånare inför Magistraten utsedde Rewisorer.

Göra Rewisorerne några påminnelser emot räkenskaperne eller Brand-Commissionens förvaltning i allmänhet bör Commissionen deröfwer aflemna des utlåtande, hwilket Rewisorerne må bemöta, hwarefter Stadens Brandwachts afgift betalande innewånare genom Commissionens försorg inkallas till wiß dag, för att utse wisse deputerade, åt hwilka sakens bedömande öfwerlemnas.

Kunna Commissionens åtgärder af dessa icke godkännas och Commissionen ej heller wilja efter deras åsigter sig rätta, wälje då Brand-Commissionen å sin sida twänne samt Stadsboerne lifaledes twänne Compromissarier, hwilka der-
efter tillika med den femte Compromissarien, som de, enligt stadgandet i §. 82., gemensamt dertill nämna, äga efter bästa förstånd och samwete pröfwa och med slut afhjelpa

omförmålde twistligheter, och hwarwid, i händelse af skiljaktiga meningar emellan Compromissvarierne, fleste rösterna bestämma Utslaget, utan att ändring deri må någorstädes sökas.

XII. Art.

Om Brand-Commissionens sammansättning och åligganden.

§. 88.

Brand-Commissionen utgöres af Politiae Borgmästaren, såsom Ordförande, samt en vice Ordförande och fem Ledamöter, hwilka de Brandwaktis afgift betalande Stadsboerne, wid wal inför Magistraten, till desse befattningar falla och utse. Vice Ordföranden och Ledamöterna komma att i tre år med deras befattningar fortfara, med iakttagande likwäl att twänne af dem wid första årets utgång och åter twänne året derefter genom lottning afgå; i följe hwaraf twänne Medlemmar i Commissionen årligen utses. Warder någon å nyo till Medlem i Brand-Commissionen utsedd, då må det bero af honom sjelf att sådant uppdrag emottaga eller icke.

§. 89.

Gouverneuren i Länet tillkommer högsta inseeendet såwäl öfwer brandwäsendet i Staden, som öfwer Brand-Commissionens åtgärder; han äger äfwen i Commissionen föra ordet och deltaga i beslut, uti ärender af allmännare beskaffenhet, hwaremot Gouverneuren i Brand-Commissionen icke tager befattning med enskilda klagomål samt frågor, som röra enskild husägare eller person i Staden. Om tiden för Com-

missionens sammanträden och de ärender derwid förekomma, skall Gouverneuren af Ordföranden förut underrättas.

§. 90.

Brand-Commissionen, som med fem Ledamöter, Ordföranden inberäknad, är domför, åligger: att handhafwa Brand-Ordnungen och tillse att densamma noggrant warder efterföljd: att upptaga och afgöra frågor angående alla öfverträdelser af de i Brand-Ordnungen meddelade föreskrifter, med undantag likwäl af lagbrott, som tillhör wederbörlig Domstols behandling: att besörja om anskaffning och underhåll af sprutor, spruthus, brunnar, pumpwerk och öfriga föreskrifne eller för Brand Werkets i Staden fullkommande erforderlige anstalter och redskap: att antaga och enditidiga Brand-Not- och Sprut-Mästare, Afdelnings-Chefer, samt öfrige för eldsläcknings anstalterne nödige personer: att till och aflätta Gotare samt Befäl och Manskap wid Brandwaktis Corpsen samt om deras och öfrige Tjenstemäns aflöning m. m. besörja: att inom December månads utgång hwarje år utse det manskap, som under loppet af det påföljande året skall stå under hwarje Brand- eller Sprutmästares samt Afdelnings Chefs Befäl och öfwer denna fördelning meddela dem fullständiga förteckningar: att föranstalta om de i XI. Artikeln föreskrifne wårderingar: att bestämna beloppet af de afgifter, som af Stadens gårdsägare, Borgerenskap och andre innewånare skola erläggas: att inom Februari månads utgång hwarje år uppgöra förslag till samma års utgifter och hålla noga hand öfwer uppbörden, så att intet deraf förskingras eller genom Uppbörds-mannens wårdslöshet går förloradt, med hwad mera som till god ordning och Brand Werkets förkofran lända kan.

Commissionen antager en Secreterare med årligt arfwode, att wid dess sammanträden föra Protocollet och besörja om de afgående expeditionerne, samt håller hand deröfver, att ej mindre denna Tjensteman, än och Stads Casseuren ordentligen och i rättan tid fullgöra de dem åliggande skyldigheter. Derjemte äge Brand-Commissionen, hwars sammanträden hållas å Rådhuset, rätt att till uppafning derwid samt nödiga bud och ärender begagna den bland Stadstjennarene, som Magistraten i sådant afseende utser.

§. 92.

Om tiden, då Brand-Commissionen sammanträder, bör densamma genom Kungörelse från predikstolen och (annonce) i Stadens Tidningar underrätta Stadens innewånare, på det en hwar må wara i tillfälle att inför Commissionen göra de anmälanden, hwartill han kan finna sig befogad, och upplysning i öfrigt erhållas om de af Commissionen widtagne åtgärder.

XIII. Art.

Allmänna stadganden.

§. 93.

Alla böter enligt denna Brand-Ordning, såwidt i Lag och Författningar icke finnes annorlunda stadgad, gå till jemn delning emellan Alllagaren och Brand-Cassan, samt försontas, wid bristande tillgång, efter Allmänna Laggrunder, med fängelse, dock icke wid watten och bröd. Börande Brand-Commissionen öfver der fallande böter, hålla wanlig

Sakföres längd, som wid förloppet af hwarje qwartal till verkställighet aflemnas.

§. 94.

Öfwer Brand-Commissionens beslut eller åtgärd, hwari Gouverneuren icke deltagit, kunna besvär hos honom anföras inom en månad eller trettio dagar, efter det beslutet affunnats eller blifwit sakägarene förständigadt, men uti Commissionens under Gouverneurens Ordförandeskap widtagne beslut, äfvensom uti Gouverneurens Utslag, i anledning af anförde besvär öfwer Commissionens i förstnämnde fall meddelade utlåtanden, får ändring sökas hos Hans Kejsersliga Majestät, genom underdåniga besvär, som jemte bewis öfwer skedd nedfattning i Landt Ränteriet af dömda böter samt kostnads eller annan ersättning, sist å Nittonde dagen efter delfäendet af Utslaget, inlemnas å Registrators Contoiret uti Kejsersliga Senatens för Finland Deconomiae Departement.

§. 95.

För Brand-Commissionens expeditioner, som till enskilda sakägare utgifwas, erlägges enahanda löfen, som wid Rådhuswä Rätt i Stad, der Ränners Rätt ej finnes; dock må endast i de mål, hwari sakägaren sådant äskar, Protocoll eller Utslag till honom expedieras.

§. 96.

Till allmän kännedom och esterrättelse skall denna Brand-Ordning en gång i April månad hwarje år från Bredistolen offentligen uppläsas.

Det en hwar som wederbör, till underdånig esterrättelse
länder. Helsingfors, den 21 Januarii 1840.

I Hans Keiserliga Majestäts Höga Namn,

Desz tillförordnade Senat för Finland:

G. Hjärne.

V. Klinkovström.

Lars Sackleen.

Carl Fredr. Richter.

J. Walheim.

Lars Jägerhorn.

B. U. Björksten.

Berndt Federley.

Stat

för

Brand-Commissionen i Wiborgs Stad.

	Banco	
	Assignationer.	
	Rub.	kop.
En Secreterare, årlig lön . . . . . "	300	—
Stads Casseuren, årligt arfwode för det sär- skilda besvär, han med Brand-Cassans rä- kenstapler och uppbörd kommer att hafwa "	300	—
En Slangmästare . . . . . "	100	—
Tre Brandwachts Corporaler, á 300 Rubel i årlig lön för en hwar . . . . . "	900	—
Tolf Brandwachts-karlar, á 240 Rubel i årlig lön för en hwar af dem . . . . . "	2,880	—
Fyra Tornwäktare, á 240 Rubel i årlig lön för en hwar . . . . . "	960	—
En Skorstensfejare, årlig lön . . . . . "	2,000	—
Till anskaffande af nya sprutor och annan brandredskap, samt underhåll deraf m. m. förslagswis . . . . . "	600	—
Fyra hästars underhåll, förslagswis á 250 Ru- bel stycket . . . . . "	1,000	—
Till skrifmaterialer . . . . . "	100	—
Summa —	9,140	—